

DANSKE ÆLDRERÅDs holdning til aktuelle ældrepolitiske områder

Bestyrelsen i DANSKE ÆLDRERÅD har drøftet en række ældrepolitiske områder og er enige om følgende holdninger og opfordringer.

Områderne er opdelt i fire overordnede temaer:

- Forebyggende tiltag, herunder forebyggende hjemmebesøg, patientforløb, underernæring, aktiviteter og ensomhed.
- Pleje og omsorg, herunder værdig pleje og omsorg, rehabilitering, plejeboliger, frit valg og udlicitering, måltider, faste læger på plejecentre, frivillige, pårørende, demenshandleplan, handlingsplan for den ældre medicinske patient og tilsyn.
- Teknologi og digitalisering, herunder velfærdsteknologi og digital kommunikation.
- Samspil mellem kommuner og region, herunder sundhedsaftaler og kommunalt selvstyre.

Bestyrelsen tænker dokumentet som et dynamisk arbejdspapir og håber at dokumentet kan inspirere ældre- og seniorråd til drøftelser i egne råd.

Dokumentet er sendt til alle medlemmer og lagt på DANSKE ÆLDRERÅDs hjemmeside.

Vedtaget i DANSKE ÆLDRERÅDs bestyrelse d. 27. oktober 2016 – revideret 12. oktober 2017

Forebyggende tiltag

DANSKE ÆLDRERÅD bifalder forebyggende hjemmebesøg

DANSKE ÆLDRERÅD finder det hensigtsmæssigt, at det er en lovbunden kommunal opgave årligt at gennemføre tilbud om forebyggende hjemmebesøg for borgere, der er fyldt 80 år samt at alle borgere i alderen 65 - 79 år kan tilbydes et forebyggende hjemmebesøg, hvis sociale eller helbredsmæssige forhold gør borgeren sårbar. Drøftelse af borgerens aktuelle livssituation og eventuelle behov for hjælp er vigtig som et forebyggende initiativ. DANSKE ÆLDRERÅD bifalder kommunernes mulighed for at udvide besøgene til yngre, veldefinerede risikogrupper.

DANSKE ÆLDRERÅD opfordrer kommunalbestyrelser til at sikre, at besøgene udføres efter lovens intentioner.

DANSKE ÆLDRERÅD ser behov for en øget prioritering af patientforløb for ældre medicinske patienter

DANSKE ÆLDRERÅD ser et behov for at samarbejdet mellem kommuner, hospitaler og praktiserende læger forstærkes, så de generelle overgangsproblemer patienter i dag oplever minimeres. Der er for mange tidlige udskrivninger og for mange genindlæggelser. Overgangen mellem sygehus og hjem skal ske nænsomt og omsorgsfuldt med patientens behov i centrum, uanset om patienten er hjemmeboende eller bor på plejecenter.

Et øget samarbejde med fokus på medicinsamkøring mellem praksislæge og hospital og fokus på borgerens behov for omsorg og pleje efter udskrivelse vil kunne forebygge uhensigtsmæssige genindlæggelser.

DANSKE ÆLDRE RÅD opfordrer kommuner, regioner og regering til at intensivere indsatsen og finde nye veje på området. Ikke mindst inden for udskrivning, medicin håndtering, forebyggelse og tidlig opsporing af sygdomme kan indsatsen omkring den ældre medicinske patient forbedres ved øget samarbejde og sammenhæng.

DANSKE ÆLDRE RÅD bifalder en ny national handlingsplan for den ældre medicinske patient og er enig i, at alle ældre medicinske patienter – når de har brug for hjælp – mødes af et sundhedsvæsen, der samarbejder på tværs af sektorer og på tværs af faggrupper om at yde sundhedsfaglig pleje og behandling af ensartet høj kvalitet.

DANSKE ÆLDRE RÅD ser frem til udmøntningen af den nationale handlingsplan for den ældre medicinske patient.

DANSKE ÆLDRE RÅD bakker op om bekæmpelse af underernæring

Underernæring kan have alvorlige konsekvenser for ældres fysiske, psykiske og sociale funktionsevne samt trivsel og livskvalitet, og undersøgelser viser, at over 60 % af beboerne på landets plejecentre er underernærede og har behov for en specialiseret og ofte individuel diæt.

DANSKE ÆLDRE RÅD mener, der er behov for en professionalisering af området, så fokus er på rigtigt ernæringsindhold, konsistens og at de ernæringsfaglige kompetencer er tilstede i kommunerne.

DANSKE ÆLDRE RÅD bakker op om sociale og kulturelle aktiviteter

DANSKE ÆLDRE RÅD lægger vægt på, at sociale og kulturelle tilbud – hvad enten de er drevet af en kommune eller af frivillige organisationer – er let tilgængelige og at alle ældre har råd til at deltage.

DANSKE ÆLDRE RÅD opfordrer til at ældres mulighed for at deltage i sociale og kulturelle tilbud er en del af den politisk vedtagne ældrepolitik.

DANSKE ÆLDRE RÅD opfordrer til at transportmuligheder og infrastruktur tilgodeser ældres mulighed for at deltage i sociale og kulturelle tilbud, så ældre uden egne transportmuligheder også kan komme frem.

DANSKE ÆLDRE RÅDs bestyrelse har d. 23. august 2017 vedtaget underernæring som sin mærkesag.

DANSKE ÆLDRE RÅD arbejder for at mindske ensomhed

DANSKE ÆLDRE RÅD har tilsluttet sig Folkebevægelsen Mod Ensomhed, da DANSKE ÆLDRE RÅD ved, at ensomhed kan være lige så skadelig for et menneske som en række sygdomme.

DANSKE ÆLDRE RÅD bifalder de mange initiativer til at modvirke ensomhed, som kommuner og frivillige organisationer har iværksat.

Pleje og omsorg

DANSKE ÆLDRE RÅD ønsker en værdig pleje og omsorg – uanset alder og økonomi

DANSKE ÆLDRE RÅD finder, at der kan lovgives om værdig pleje og omsorg, og at lokalt vedtagne principper i den enkelte kommune bevarer fokus på værdig pleje og omsorg. En forudsætning er veluddannede medarbejdere, en ledelse med fokus på værdig pleje og omsorg samt normeringer, der modsvarer behovet.

DANSKE ÆLDRE RÅD finder, at ældres behov skal være kriterium for visiterede offentlige ydelser, og den enkeltes økonomi må ikke være en hindring herfor og at der på landsplan oprettes flere tilbud til døende og deres pårørende.

DANSKE ÆLDRE RÅD mener, at den kommunale sagsbehandling skal være smidig, hurtig og ensartet, og at klager bør have opsættende virkning indtil borgerens klagemuligheder er udtømt.

DANSKE ÆLDRE RÅD bakker op om den rehabiliterende tilgang

DANSKE ÆLDRE RÅD bakker op om den rehabiliterende indsats som et konstruktivt tilbud til ældre borgere, der har mulighed for at genvinde tabte ressourcer.

Kommuner skal tilbyde et tidsafgrænset rehabiliteringsforløb til personer, der er vurderet til at kunne forbedre deres funktionsevne. Rehabilitering betyder en målrettet og tidsbestemt samarbejdsproces mellem en borger og kommunens fagfolk. Formålet er, at borgeren, som har, eller er i risiko for at få, betydelige begrænsninger i sin fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne, opnår mulighed for at være selvhjulpne og derved leve et selvstændigt liv.

DANSKE ÆLDRE RÅD vil følge udviklingen på området.

DANSKE ÆLDRE RÅD ønsker fleksibelt indrettede plejeboliger til ældre

DANSKE ÆLDRE RÅD finder det væsentligt, at ældre- og plejeboliger er fleksibelt indrettet og understøtter sociale aktiviteter, samt har en husleje, der kan betales af alle ældre.

DANSKE ÆLDRE RÅD opfordrer til at alle plejeboliger til ældre bliver demensvenlige, uanset om det drejer sig om nybyggeri eller eksisterende boliger.

DANSKE ÆLDRE RÅD opfordrer Folketinget til at understøtte nytænkning omkring ældre- og plejeboliger, samt økonomien i disse.

DANSKE ÆLDRE RÅD accepterer frit valg og deraf følgende udlicitering

DANSKE ÆLDRE RÅD er af den opfattelse, at både private og offentlige leverandører kan udføre opgaver for ældre borgere, herunder rengøring og pleje. Afgørende er, at kvaliteten er i orden, og at opgaven varetages af uddannet personale. Det er kommunalbestyrelsens ansvar at opgaven løftes, hvis en privat leverandør ophører.

DANSKE ÆLDRE RÅD forventer, at kommunalbestyrelsen sikrer, at kriterier i udbud og aftaler lever op til de kommunale kvalitetsstandarder og den sundhedsfaglige lovgivning på området.

DANSKE ÆLDRE RÅD opfordrer Folketinget til at udvirke, at offentlige leverandører på lige fod med private leverandører får ret til at tilbyde tilkøbsydelser.

DANSKE ÆLDRE RÅD fastslår, at måltidet har vital betydning

Et måltid kan danne ramme for fællesskab, og et godt måltid indeholder den nødvendige ernæring. DANSKE ÆLDRE RÅD har ingen specifik holdning til, om den mad borgere tilbydes er fryse-, køle- eller anden form, så længe kvaliteten af maden er i orden.

DANSKE ÆLDRE RÅD opfordrer Folketing og kommunalbestyrelser til at sikre, at madens pris holdes på et niveau, så en folkepension ikke udhules, og at prisen svarer til, hvad det ville koste at handle selv i et lokalt supermarked.

DANSKE ÆLDRE RÅD støtter faste læger på plejecentre

DANSKE ÆLDRE RÅD støtter tanken om, at ethvert plejecenter skal have en fast praktiserende læge tilknyttet. Denne kan med sin faste gang på plejecentret og kendskab til beboerne modvirke unødige indlæggelser og fortsætte behandling efter udskrivelser. En fast læge kan derudover være bindeled til kommunens sundheds- og rehabiliteringsafdeling og supervisere personalet ift. medicin. DANSKE ÆLDRE RÅD anbefaler, at den fast tilknyttede praktiserende læge har en specialist-uddannelse i geriatri.

DANSKE ÆLDRE RÅD går ind for frit valg af læge, hvorfor den enkelte beboer skal kunne vælge at beholde sin hidtidige læge.

DANSKE ÆLDRE RÅD opfordrer til, at loven vedrørende faste praktiserende læger på plejecentre i kommuner effektueres i hele landet.

DANSKE ÆLDRE RÅD bakker op om frivilliges indsats og værdi

DANSKE ÆLDRE RÅD bakker op om en "frivilligpolitik" i kommunerne. Frivillige rummer mange ressourcer og kan ofte gå til en opgave med en anden tilgang end professionelle og pårørende, og derved bidrage med noget nytænkende og værdiskabende.

DANSKE ÆLDRE RÅD bakker op om frivilliges indsats under veldefinerede rammer og vilkår.

DANSKE ÆLDRE RÅD mener ikke at frivillige skal have ansvar for pleje og omsorg, og deres ressourcer må ikke bruges ureflekteret.

Ældrekommissionen har i 2012 udarbejdet disse anbefalinger, som DANSKE ÆLDRE RÅD bakker op om:

- Der bør være frivillige på alle plejehjem
- Ensomme ældre beboere bør opfordres til at få en frivillig besøgsven
- Der bør skabes rum og plads til de frivillige
- Samarbejdet mellem medarbejdere, de frivillige og de frivillige organisationer bør understøttes af en frivilligkoordinator
- Gennem dialog med de frivillige bør der fastlægges retningslinjer for den frivillige indsats.

DANSKE ÆLDRE RÅD mener, at forholdene for pårørende bør forbedres

DANSKE ÆLDRE RÅD ser med alvor på eventuelle forsøg i kommunerne på at udvide pårørendes opgaver.

En pårørende er det menneske, som i kraft af familie, samliv eller venskab har en relation til et andet menneske. En pårørendes opgave er at støtte dette menneske, men ikke at løse opgaver, der skal løses af professionelle.

DANSKE ÆLDRERÅD ser frem til at pårørendes behov for praktisk og mental støtte anderkendes i større omfang, end det sker i dag.

DANSKE ÆLDRERÅD bifalder den nationale handlingsplan for demens 2025

DANSKE ÆLDRERÅD er enig i, at enhver borger skal have hurtig og let adgang til udredning for demenssygdom, at pårørende skal kunne få relevant faglig støtte og aflastning samt at alle kommunalbestyrelser vedtager en demenshandleplan der sikrer en fortsat udvikling og fremdrift i den enkelte kommunes arbejde på demensområdet. DANSKE ÆLDRERÅD ser frem til udmøntningen af den nationale handlingsplan for demens.

DANSKE ÆLDRERÅD opfordrer til, at kommunalbestyrelserne styrker det eksisterende tilsyn for ældre, der modtager pleje og omsorg.

DANSKE ÆLDRERÅD ser med bekymring på, at det årlige embedslægetilsyn, på plejehjem, er blevet erstattet af et risikobaseret tilsyn fra Styrelsen for Patientsikkerhed.

Teknologi og digitalisering

DANSKE ÆLDRERÅD er positiv over for velfærdsteknologi

DANSKE ÆLDRERÅD mener, at velfærdsteknologiske løsninger rummer gevinster for borgere, personale og økonomi, hvis disse indføres nænsomt og med respekt for den enkeltes grænser og ønsker. Etikken skal være på plads, og velfærdsteknologiske løsninger må aldrig føre til unødigt kontrol af den enkelte borger eller medarbejder. DANSKE ÆLDRERÅD opfordrer Folketinget til at tage stilling til, hvordan udgifter til velfærdsteknologiske løsninger dækkes - ikke mindst ved nybyggeri af ældre- og plejeboliger.

DANSKE ÆLDRERÅD bifalder udvikling af digital kommunikation

DANSKE ÆLDRERÅD er af den opfattelse, at digital kommunikation er ensbetydende med en lettere hverdag for de fleste borgere.

DANSKE ÆLDRERÅD finder det væsentligt at have særlig fokus på de borgere, der ikke magter digital kommunikation. Disse borgere skal altid tilbydes en lettilgængelig, alternativ løsning.

DANSKE ÆLDRERÅD finder, at brugervenlighed og sikkerhed skal prioriteres lige højt og skal udvikles med afsæt i ikke IT-kyndige brugeres kompetencer.

Samspil mellem kommuner og region

DANSKE ÆLDRE RÅD mener, at sundhedsaftalerne er et godt redskab til samarbejde mellem kommune og region

DANSKE ÆLDRE RÅD opfordrer ældrerådene til at være opmærksomme på at de nuværende sundhedsaftaler løber til udgangen af 2018, og at ældrerådene bør orientere sig om de kommende forhandlinger.

DANSKE ÆLDRE RÅD bakker op om et udvidet kommunalt selvstyre

DANSKE ÆLDRE RÅD har den holdning, at beslutninger bør tages så tæt på borgerne som muligt.

DANSKE ÆLDRE RÅD har tillid til, at ældrerådene følger den lokale udvikling og foreslår respektive politikere og forvaltninger, hvordan ressourcer kan tilpasses til behov.